

Sygn. akt VU 725/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie sprawy z wniosku A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 10 czerwca 2015 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. K. prawo do emerytury poczynając od dnia 15 maja 2015 roku.

Sygn. akt V U 725/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy A. K. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu żadnego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołaniem z dnia 9 lipca 2015 r. wnioskodawca A. K. wniósł o zmianę powyższej decyzji i przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Ubezpieczony wniósł o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 23 czerwca 1975 r. do dnia 30 kwietnia 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w charakterze elektromontera. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, iż w spornym okresie wykonywał prace przy budowie zasilania budynków mieszkalnych, obiektów przemysłowych, szpitali oraz szkół. Do zakresu tych prac należało wykonywanie linii napowierzchnych wysokiego, średniego i niskiego napięcia, linii kablowych, oświetleń dróg miejskich oraz osiedlowych oraz budowy stacji transformatorowych.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. K., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 15 maja 2015 r. wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym na dochody budżetu państwa. Nadal pozostaje w zatrudnieniu.

(dowód: wnioski o emeryturę - k. 1-4 akt o emeryturę)

Na dzień 1 stycznia 1999 r. skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 26 lat, 4 miesiące i 3 dni, w tym 26 lat, 2 miesiące i 16 dni okresów składkowych oraz miesiąc i 17 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 10 czerwca 2015 roku - k. 34 akt o emeryturę)

W spornym okresie, tj. od dnia 23 czerwca 1975 r. do dnia 30 kwietnia 1991 r. wnioskodawca A. K. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę

w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł.

w charakterze elektromontera. Firma ta wykonywała linie wysokiego, średniego

i niskiego napięcia elektrycznego. Były to linie napowietrzne, przesyłowe, kablowe. Budowali również oświetlenia dróg miejskich i osiedlowych oraz stacje transformatorowe niskie i wieżyczkowe. Były to prace wykonywane na zapotrzebowanie (...), (...) oraz zakładu energetycznego w B.. Wnioskodawca pracował w brygadzie, która wykonywała linie napowietrzne, przesyłowe. Wchodził na słupy i podłączał, montował cały osprzęt, a następnie rozciągał linię pomiędzy różnymi przęsłami. Była to praca wykonywana na dworze, na wysokości, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca nie wykonywał innych prac poza obowiązkami elektromontera.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1991 r. – k. 3-3v akt kapitałowych, angaże – k. 11-26 akt o emeryturę, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 9 czerwca 2016 r. nagranie od min. 1:13 do min. 6:46 oraz od min. 20:04 do min. 21:17 k. 12 i 13, zeznania świadka W. G. protokół z rozprawy z dnia 9 czerwca 2016 r. nagranie od min. 8:21 do min. 15:01 – k. 12v, zeznania świadka A. P. protokół z rozprawy z dnia 9 czerwca 2016 r. nagranie od min. 15:01 do min. 20:04 – k.12v-13)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany piętnastoletni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości - wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272). Wobec powyższego ustalenie, że praca wykonywana była w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku jest więc konieczne dla przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury. Istotnym jest też to, że do okresów uwzględnianych do pracy w szczególnych warunkach zalicza się tylko okresy, w których praca była faktycznie wykonywana.

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Potwierdzeniem powyższego są uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. oraz z dnia 10 marca 1984 r., w których to zostało potwierdzone, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczeniem zakładu pracy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. akt III UZP 48/84, LEX nr 14630; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. akt III UZP 6/84, LEX nr 14625).

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie przedłożenia przez wnioskodawcę dokumentów świadczących o charakterze wykonywanej pracy, nie przesądza jeszcze, że A. K. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego to na wnioskodawcy spoczywał ciężar wykazania, że wykonywał prace w szczególnych warunkach w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie zatrudnienia.

Zdaniem Sądu, wnioskodawca sprostą temu obowiązkowi. Charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków W. G. i A. P. oraz zeznań samego wnioskodawcy. Świadczenie pracowali bowiem w spornym okresie wraz z ubezpieczonym, a zatem dysponują bezpośrednią i co za tym idzie szczegółową wiedzą co do codziennych obowiązków pracowniczych wnioskodawcy. Świadczenie Ci potwierdzili bowiem, iż A. K. w spornych okresach wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku elektromontera linii napowietrznych niskiego, średniego i wysokiego napięcia. Zdaniem Sądu zeznania te są spójne, logiczne i korespondują z zeznaniami wnioskodawcy oraz dokumentami zgromadzonymi w jego aktach osobowych oraz w aktach ubezpieczeniowych. Nadto w toku postępowania organ rentowy nie przedstawił żadnych dowód, które podważyłyby wiarygodność złożonych zeznań lub które by je negowały. Wobec powyższego to właśnie na zeznaniach świadków, którym dał wiarę, Sąd oparł swoje stanowisko podczas procedowania.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego ustalono, iż wnioskodawca w spornym okresie pracował w brygadzie, która wykonywała linie napowietrzne, przesyłowe. Wchodził na słupy i podłączał, montował cały osprzęt, a następnie rozciągał linię pomiędzy różnymi przęsłami. Była to praca wykonywana na dworze, na wysokości. W tym okresie wnioskodawca nie wykonywał żadnych innych prac poza obowiązkami elektromontera. Tym samym Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, iż praca wykonywana przez A. K. była pracą w szczególnych warunkach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającym wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia.

Wobec faktu, iż w postępowaniu dowodowym, przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili zatem zeznania wnioskodawcy co do stałego charakteru jego pracy jako elektromontera, a z dokumentów wynika wprost, że praca była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy, Sąd Okręgowy uznał, że praca wnioskodawcy w okresie od dnia 23 czerwca 1975 r. do dnia 30 kwietnia 1991 r. na stanowisku elektromontera była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach zgodnie w wykazem A, Dział II, poz. 7 zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty, tj. na stanowisku elektromontera linii napowietrznych niskich, średnich i wysokich napięć. Tym samym wnioskodawca spełnił ostatnią z wymaganych przesłanek do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, tj. legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy A. K. prawo do emerytury z dniem 15 maja 2015 r., tj. z dniem, w którym wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.